

Подлісник І. С.

студент IV курсу

керівник:

Нарожна О. В.

старший викладач кафедри кримінального права, кримінального процесу

та криміналістики

(Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

Протягом багатьох років вчені-криміналісти шукали різні шляхи оптимізації процесу розкриття і розслідування злочинів. Криміналістична наука пропонувала практиці все нові науково-обґрунтовані рекомендації з виявлення матеріальних і ідеальних слідів, розробляла все більш досконалі тактичні прийоми, з'являлися нові приватні методики розслідування.

При цьому криміналістика з моменту свого зародження формувалася як прикладна наука, що забезпечувала реалізацію норм кримінального права в межах і формах, встановлених правом процесуальним. Такою вона була протягом багатьох років [1, с. 10]. Введення інноваційного шляху розвитку криміналістики зумовлено новітніми науковими розробками, впровадженням інформаційних технологій, високотехнологічного обладнання, науково-технічних засобів нового

покоління, комп'ютеризацією і автоматизацією процесу розкриття і розслідування.

Інноваційний шлях розвитку сучасно української криміналістики зумовлений:

- а) розробкою нових технічних засобів, які мають працівники правоохоронних органів;
- б) складнощами взаємодії спеціалістів у своїй галузі й органів, що здійснюють розкриття та розслідування злочинів;
- в) недостатністю інформації про розслідувану подію;
- г) відсутністю надійних джерел доказової інформації.

Саме тому інноваційний шлях повинен сприяти оптимізації розкриття і розслідування злочинів і зменшення слідчих і судових помилок. Так, В. Плетньов виокремлює наступні напрямки для дослідження:

- 1) створення локальних комп'ютерних мереж, до яких були б підключені всі слідчі підрозділи правоохоронних органів;
- 2) створення комп'ютерних програм розслідування окремих видів злочинів [2, с. 303].

Таким чином, інноваційний шлях розвитку криміналістики в сучасний період має здійснюватися за такими напрямками (і головне, що це вже здійснюється):

- а) розробка та використання нових науково-технічних засобів для виявлення, вилучення і дослідження доказової інформації;
- б) розробка нових інформаційних технологій та їх використання в діяльності працівників правоохоронних органів;
- в) розробка і вдосконалення прийомів і методів проведення окремих слідчих та інших процесуальних дій.

Шлях інноваційного прогресу, хоч за своєю тенденцією розвитку призводить до виключення із системи криміналістичної діяльності зайвих елементів, однак навіть він не може не допустити у своїй структурі виключне існування суб'єктів доказування. Стосовно останньої нотатки варто зауважити, що сама криміналістика, незалежно від рівня її технічного й технологічного модернізації, так чи інакше пов'язана із людським фактором. З цього приводу мова піде про те, яким чином необхідно скомбінувати вивірені до точності інновації часу та настільки неоднозначний і не до кінця передбачуваний характер діяльності суб'єктів доказування, які представлені окремими особами, - а відповідно їм властивий певний індивідуалізм.

У сучасний період діяльність суб'єктів доказування, особливо щодо виявлення і фіксації доказів, вимагає технічного переоснащення. Суб'єкт доказування просто зобов'язаний використовувати різні науково-технічні засоби в ході проведення слідчих та інших процесуальних дій. Окрім того, сьогодні неможливо уявити діяльність суб'єктів доказування без використання інформаційних систем, інформаційних баз даних, автоматизованого робочого місця слідчого, електронних довідників тощо, які дозволяють спростити пошук, аналіз, передачу, обробку та зберігання криміналістичної інформації.

Також застосовуються автоматизовані системи інформаційно-аналітичної підтримки, створювані на основі нових програм розслідування з використанням передових комп'ютерних технологій. Модель виду злочину за своїм змістом є

описом відомих на практиці варіантів розкриття і розслідування, починаючи від початкових слідчих ситуацій до закінчення розслідування, складання обвинувального висновку (акту); а модель конкретного злочину формується в режимі діалогу в міру внесення слідчим фактичних даних у вище зазначену типову модель [3, с. 214–219].

У криміналістиці вже розроблені алгоритми розслідування кримінальних справ і проведення окремих слідчих дій. Відтак, необхідним вважаємо розробку алгоритмів доказування. Типізація обставин, що підлягають доказуванню, відкриває таку можливість. Створення і застосування таких алгоритмів, безсумнівно, допомогло б детективам, слідчим, прокурорам, суддям і позбавило б їх помилок в процесі розслідування й суттєво б спростило процедуру судового розгляду [4].

Таким чином, інноваційний шлях розвитку криміналістики на сучасному етапі передбачає, з одного боку, застосування типового, стандартного і алгоритмізованого підходу, з іншого – не позбавляє діяльність суб'єктів доказування творчого підходу і застосування нестандартних рішень при розкритті та розслідуванні злочинів.

Список використаних джерел:

1. Хмыров А. А. Криминалистика в системе уголовно-правовых наук: современное состояние, задачи и перспективы развития // Юридический вестник Кубанского государственного университета. 2011. № 2 (7). С. 10.

2. Плетнев В. В. Компьютеризация расследования как средство повышения эффективности собирания доказательств // Закон и судебная практика: материалы научно-практической конференции. Краснодар, 2000. С. 303.

3. Гамза В. А., Чокпаров М. К., Ткачук И. Б. Возможности информатизации криминалистической деятельности: достижения и проблемы // Криминалистика в системе правоприменения: материалы конференции, Москва, МГУ имени М. В. Ломоносова. 27-28 октября 2008 г. М., 2008. С. 214–219.

4. Шепель В. Криміналістика: навчальний посібник: [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.e-reading.club/book.php?book=1001853> – Назва з екрану.